

REFERAT Oppvekstutvalget d. 09-06-2026

Møtedato Tirsdag d. 09. juni 2026 kl. 18:00

Møtested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Møtedokumenter.....	3
Behandling av utvalgssak.....	8
Godkjenning av oppvekstutvalgets protokoll av 19.05.2026.....	10
Forvaltningsrevisjon av BPA i Kristiansand kommune – oppfølging av Bystyrets vedtak.....	12
Tilstandsrapport for Barnevernstjenesten for Kristiansandsregionen 2025.....	26
Fosterhjem i kommunen.....	30
Høringssvar: adgang til å pålegge opplæring utenfor egen gruppe for en begrenset periode.....	34

PROTOKOLL OPPVEKSTUTVALGET

Dato: 09.06.2026
Sted: Formannskapssalen
Behandlede saker: 25/26 - 29/26
Møtets varighet: Kl. 18.00 til 19.45
Møteleder: Leder i utvalg Arve Stokkelien

Til stede:

Arve Stokkelien (H)
Nicolai Østeby (H)
Ingrid Trønnes Mæhre (H)
Grethe Jakobsen Alver (H)
Silje Vårlid (KRF)
Øistein Hatlebakk (FRP)
Jannicke Svaba Halvorsen (FRP)
Ida Branthus Hirst (AP)
Heidi Johansen (SV)
Ian Martin Reed (INP)
Helén Rosvold Andersen (PP)

Til stede fra administrasjonen:

Kristin Eidet Robstad, kommunaldirektør oppvekst
Svein Tore Kvernes, stabsleder oppvekst, plan og forvaltning
Eivind Eikeland, stabsleder oppvekst, fag og utvikling
Sigrid Mosvold Øverland, rådgiver, avdeling for fagutvikling og administrasjon
Jeanett Engdahl Flåt, leder barnevern
Eva Sand, utvalgssekretær

Orientering om 1. tertial

v/Svein Tore Kvernes, stabsleder oppvekst, plan og forvaltning

Behandlingsplan

Korrigert netto driftsresultat 2026

Prognose pr. 31.12.2026 områdene

Status Oppvekst

Forventet budsjettavvik er pr 31.12.2026

- Oppvekst stab
- Skole
- Bemanning i skole januar 2025 vs desember 2025
- Barnehage
- Barn- og familie
- Endring institusjonsplasseringer
- Disposisjonsfond, oppvekst
- Foreslåtte budsjettendringer i drift

Kommentarer til noen enkeltsaker

- Bekymringsfullt fravær – og aktivitetsplaner 2026
- Utvikling fra ifjor
- Investeringer
- Oppgradering og vedlikehold av uteområde, skoler og barnehager – 2 mil. kr årlig
- (jf bystyrevedtak)
- Sykefravær
- Verbalvedtak (2026) og bevilgning (2025) – Inn på tunet
- Politiske saker – midler er/blir anvendt som forutsatt i egen sak februar 26.
- Politiske saker forts.

25/26 Godkjenning av oppvekstutvalgets protokoll av 19.05.2026 (ark.nr. 2026000050)

Oppvekstutvalgets vedtak

Oppvekstutvalget godkjenner protokollen fra møtet 19.05.2026
(Enst.)

26/26 Forvaltningsrevisjon av BPA i Kristiansand kommune – oppfølging av Bystyrets vedtak (ark.nr. 2024023807)

Oppvekstutvalgets innstilling

1. Bystyret tar saken til orientering
 2. Bystyret støtter kommunedirektørens anbefaling om å innarbeide trinn 2 i foreslått modell
 3. Ordningen gjøres gjeldende fra 1. september og budsjettendringer gjøres i forbindelse med 1. tertial
 4. Helseutvalget holdes orientert om gjennomføring og oppfølging av brukerundersøkelser og utvikling i saksbehandlingstid.
- (Enst.)

27/26 Tilstandsrapport for Barnevernstjenesten for Kristiansandsregionen 2025
(ark.nr. 2026011982)

Oppvekstutvalgets innstilling

Tilstandsrapporten tas til orientering.
(Enst.)

28/26 Fosterhjem i kommunen
(ark.nr. 2026012798)

Oppvekstutvalgets innstilling

Oppvekstutvalget tar redegjørelsen om fosterhjem i kommunen og samarbeid med Bufetat, til orientering
(Enst.)

Oppvekstutvalget uttrykker bekymring for at om lag 10 barn venter på fosterhjemsplassering. Utvalget ber administrasjonen utarbeide en plan, i samarbeid med Bufetat, for å øke rekrutteringen av fosterhjem i Kristiansand. Planen skal beskrive konkrete rekrutteringstiltak, samarbeid med frivillige organisasjoner og minoritetsmiljøer, samt hvordan kommunen kan bidra til å gjøre fosterhjemsoppdraget bedre kjent i befolkningen.
(Enst.)

Forslag:

KrF, Høyre, FrP, INP fremmet følgende tilleggsforslag:

«Oppvekstutvalget uttrykker bekymring for at om lag 10 barn venter på fosterhjemsplassering. Utvalget ber administrasjonen utarbeide en plan, i samarbeid med Bufetat, for å øke rekrutteringen av fosterhjem i Kristiansand. Planen skal beskrive konkrete rekrutteringstiltak, samarbeid med frivillige organisasjoner og minoritetsmiljøer, samt hvordan kommunen kan bidra til å gjøre fosterhjemsoppdraget bedre kjent i befolkningen.»

Voteringer:

Tilleggsforslaget fra KrF, Høyre, FrP, INP ble enstemmig vedtatt
Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

29/26 Høringssvar: adgang til å pålegge opplæring utenfor egen gruppe for en begrenset periode
(ark.nr. 2026006473)

Oppvekstutvalgets innstilling

Kristiansand kommune avgir et høringssvar der forslaget i hovedsak støttes, da det fyller et viktig tomrom i dagens regelverk.
(Enst.)

Forslag:

Repr. Silje Vårlid KrF fremmet følgende tilleggsforslag:

«For å understreke det som kommer frem i Ungdommens bystyres høringssvar, vil oppvekstutvalget fremheve betydningen av elevmedvirkning i saker som gjelder opplæringen utenfor egen gruppe. Eleven bør, så langt det er mulig, få uttale seg og bli hørt før tiltak settes inn, og elevens syn må tillegges vekt i vurderingen av både gjennomføring og varighet av tiltaket.»

Voteringer:

Tilleggsforslaget fra KrF falt med 8 stemmer mot, mens 3 stemte for (KrF, SV, AP)

Kommunaldirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt

EVENTUELT:

Repr. Grethe Jakobsen Alver (H) ønsker svar på følgende spørsmål fra administrasjonen:

Oppvekstutvalget har vedtatt at foreldre til skolestartere skal få informasjon om muligheten til å søke utsatt skolestart.

«Hvordan er denne informasjonen gitt til årets skolestartere?

Er det sendt ut grundig informasjon til barnehagene?

Hvor mange barn har søkt utsatt skolestart i år?»

Eivind Eikeland, stabsleder fag og utvikling svarte ut spørsmålene i møtet

Repr. Øistein Hatlebakk (FrP) ønsket svar på spørsmål fra administrasjonen
Viser til vedtak i Oppvekstutvalget sak nr 2/26--10"-2026
Siste avsnitt

«Utvalget har også blitt informert om at andre kommuner på Agder feilaktig har blitt informert om at kjøp av tjenester fra frivillige hjelpetiltak ikke har vært innenfor regelverket. Denne feilinformasjonen bes det om at blir rettet opp i ved første mulighet.

Da denne saken var oppe til behandling 10/2-26, så ga jeg beskjed til Administrasjonen i møtet, at dette ønsket vi en rask tilbakemelding på. Nå er der gått ca 4mnd??
Hva har skjedd i dette viktige vedtaket i denne saken? Kan oppvekstutvalget få en orientering ang dette.»

Kristin Eidet Robstad, kommunaldirektør skole svart ut spørsmålene i møtet

Ny kommunalsjef skole ble presentert.

Ragnhild Elisabeth Andersen for tiden rektor ved Wild Minne skole. Tiltrer som kommunalsjef skole/sfo fra 01.08.2026

Møtet hevet.

Behandling av utvalgssak

Behandling av utvalgssak

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2026000050
Saksbehandler Eva Sand

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oppvekstutvalget	09.06.2026	25/26

GODKJENNING AV OPPVEKSTUTVALGETS PROTOKOLL AV 19.05.2026

OPPVEKSTUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 09.06.2026 SAK 25/26

Oppvekstutvalgets vedtak

Oppvekstutvalget godkjenner protokollen fra møtet 19.05.2026
(Enst.)

09.06.2026

Dato 1. juni 2026
Saksnr.: 2026000050-20
Saksbehandler Eva Sand
Godkjent av Kristin Eidet Robstad

Saksgang
Oppvekstutvalget

Møtedato
09.06.2026

Godkjenning av oppvekstutvalgets protokoll av 19.05.2026

[Oppvekstutvalget godkjenner protokollen fra møtet 19.05.2026](#)

Vedlegg:
Protokollen fra møtet 19.05.2026

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2024023807
Saksbehandler Hans Petter L Breistein

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget 2025-26	02.06.2026	30/26
2 Eldrerådet	04.06.2026	28/26
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	04.06.2026	30/26
4 Helseutvalget	09.06.2026	30/26
5 Oppvekstutvalget	09.06.2026	26/26
6 Formannskapet	10.06.2026	49/26
7 Bystyret	17.06.2026	69/26

FORVALTNINGSREVISJON AV BPA I KRISTIANSAND KOMMUNE – OPPFØLGING AV BYSTYRETS VEDTAK

OPPVEKSTUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 09.06.2026 SAK 26/26

Oppvekstutvalgets innstilling

1. Bystyret tar saken til orientering
 2. Bystyret støtter kommunedirektørens anbefaling om å innarbeide trinn 2 i foreslått modell
 3. Ordningen gjøres gjeldende fra 1. september og budsjettendringer gjøres i forbindelse med 1. tertial
 4. Helseutvalget holdes orientert om gjennomføring og oppfølging av brukerundersøkelser og utvikling i saksbehandlingstid.
- (Enst.)

09.06.2026

Dato 26. mai 2026
Saksnr.: 2024023807-12
Saksbehandler Hans Petter L Breistein
Godkjent av Brede Skaalerud
Kristin Eidet Robstad
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang

Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget 2025-26
Eldrerådet
Råd for personer med funksjonsnedsettelse
Helseutvalget
Oppvekstutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

02.06.2026
04.06.2026
04.06.2026
09.06.2026
09.06.2026
10.06.2026
17.06.2026

Forvaltningsrevisjon av BPA i Kristiansand kommune – oppfølging av Bystyrets vedtak

Forslag til vedtak

1. Bystyret tar saken til orientering
2. Bystyret støtter kommunedirektørens anbefaling om å innarbeide trinn 2 i foreslått modell
3. Ordningen gjøres gjeldende fra 1. september og budsjettendringer gjøres i forbindelse med 1. tertial
4. Helseutvalget holdes orientert om gjennomføring og oppfølging av brukerundersøkelser og utvikling i saksbehandlingstid.

Sammendrag

Kommunedirektøren har i saken vurdert og redegjort for hvordan Bystyrets vedtak 1-7 i saken om forvaltningsrevisjonen av BPA i Kristiansand kommune, blir fulgt opp.

Når det gjelder vedtakspunkt 3: *Bystyret vil ha en endring fra en streng til en god og rettferdig tjenestetildeling, inkludert tjenester organisert som BPA*, foreslår kommunedirektøren en modell som tar utgangspunkt i at økt tjenestenivå kan rettes mot sosial deltakelse, meningsfull aktivitet og mulighet til å delta i hverdagsliv og samfunnsliv- til brukere som oppfyller kriteriene for å få personlig assistanse i form av støttekontakt etter helse- og omsorgstjenesteloven.

Tilleggsordningen som foreslås er vurdert å ivareta likebehandlingsprinsippet og representerer derfor en rettferdig praksis.

Tilleggsordningen vil være adskilt fra den ordinære individuelle behovsvurderingen etter helse- og omsorgslovgivningen. Den individuelle behovsvurderingen er allerede gjort i forbindelse med vurderingen av om brukeren fyller vilkårene for støttekontakt. Et viktig hensyn ved anbefalt innretning av ordningen er å tydeliggjøre at timene ikke inngår som en del av den ordinære vurderingen av brukerens behov for tjenester etter helse- og omsorgslovgivningen, men at tillegget er politisk prioritert. Dersom en bruker får endrede behov, skal dette fortsatt vurderes gjennom ordinær saksbehandling. Kommunen kan da fatte nytt vedtak om tjenestenivå ut fra brukerens individuelle behov. Ekstratimene som følger av tilleggsordningen kommer imidlertid på toppen, og skal ikke reduseres som følge av endringer i den ordinære tjenestetildelingen, med mindre vilkåret knyttet til støttekontakt er falt bort. Denne innretningen skal sikre at den enkelte bruker får en individuell vurdering både nå og dersom behovene endrer seg over tid.

I saken er det synliggjort flere mulige nivå på tillegget, med tilhørende kostnadsanslag. Kommunedirektøren anbefaler Bystyret å innføre trinn 2 med virkning fra 1. september inneværende år. Forslaget er innarbeidet i kommunedirektørens forslag til 1. tertial.

Helseutvalget holdes orientert om gjennomføring og oppfølging av brukerundersøkelser og utvikling i saksbehandlingstid. Direktør for Helse og mestring orienterer Kontrollutvalget i møtet 18. juni 2026.

Regjeringen har nedsatt et ekspertutvalg som skal utrede og fremme forslag som sikrer at BPA fungerer som et likestillings- og likeverdsverktøy, og at ordningen praktiseres mest mulig likt på tvers av kommunegrensene. Ekspertutvalget skal levere sin endelige innstilling innen 15. desember 2026. Rapporten vil deretter bli lagt til grunn for et konkret lovforslag fram mot sommeren 2027, i kombinasjon med tidligere utredninger og høringsinnspill. Konsekvenser av eventuelle nasjonale endringer må følges opp ved økonomiplanrulleringer.

Vedlegg:
Forvaltningsrevisjon BPA Kristiansand kommune

Bakgrunn for saken

Saken er oppfølging av Bystyrets vedtak i sak 91/25 29.10.2025; Bystyrets behandling av «*Forvaltningsrevisjon av BPA i Kristiansand kommune*»

Bystyrets vedtak:

1. *Bystyret tar rapporten til orientering.*
2. *Bystyret ber kommunedirektøren om å følge opp anbefalingene som er presentert i forvaltningsrapporten og legge en plan for hvordan kommunen skal*
 - a. *sikre jevnlig brukerundersøkelser, med aktiv bruk av resultatene i forbedringsarbeidet.*
 - b. *dokumentere at brukernes synspunkter alltid er vurdert og veid i beslutningsprosessen.*
 - c. *sikre opplæring og kompetanseheving i forvaltningen med vekt på likebehandling, respekt og dialog.*
 - d. *redusere behandlingstiden i saksprosessen, slik at innbyggerne får rask og forutsigbar oppfølging. Kommunedirektøren bes om å orientere helseutvalget om utvikling i saksbehandlingstiden.*
 - e. *vise til tiltak i kommunens egne saksbehandlingsprosesser som kan bidra til at færre vedtak blir omgjort av statsforvalter.*
3. *Bystyret vil ha en endring fra en streng til en god og rettferdig tjenestetildeling, inkludert tjenester organisert som BPA.*
4. *Det skal være en tydelig forankring av praksis i politiske vedtak og gjeldende lovverk.*

5. *Bystyret ber kommunedirektøren komme tilbake til kontrollutvalget og bystyret, første halvår av 2026, med plan og tiltak som er satt i gang for å følge disse anbefalingene. Det må også inneholde praktiske og økonomiske konsekvenser av disse tiltakene. Brukernes egen vurdering av effekten av tiltakene skal medtas i tilbakemeldingen.*
6. *Bystyret ber om en sak om hvordan aktivitetsmulighetene kan styrkes på tvers av boformer og uavhengig av om man får tjenester som BPA eller i bofellesskap. Saken skal inkludere vurderinger av bemanningssituasjonen og mulighetene den nye baseorganiseringen gir for å tilrettelegge for både frihet og fellesskap.*
7. *Kommunedirektøren bes fremlegge en plan for hvordan kommunen skal:
 - a. *Redusere avhengigheten av IPLOS som styrende verktøy i tildelingsprosesser.**

I denne saken svarer kommunedirektøren ut samtlige vedtakspunkt, med unntak av Pkt. 6. Dette vedtakspunktet følges opp i egen sak: *Dreining av faglig retning av aktivitetstilbudet på habiliteringsfeltet*, som legges frem for Bystyret 17. juni 2026

Saksutredning

2a. Sikre jevnlig brukerundersøkelser, med aktiv bruk av resultatene i forbedringsarbeidet.

Helse og mestring gjennomfører hvert tredje år kvantitative bruker- og pårørendeundersøkelser, med mulighet for åpne kommentarer. Undersøkelsene er utviklet av Kommuneforlaget og omfatter tjenester innen habilitering, omsorgssentre, hjemmetjenester og dagsentre. De retter seg primært mot kvaliteten i selve tjenesteutøvelsen.

En tilpasset undersøkelse for brukere med personlig assistent vil bli benyttet og gjennomført i løpet av høsten 2026.

I forbindelse med revisjonsrapporten ble det gjennomført spørreundersøkelse blant brukere som hadde sine tjenester organisert som BPA. En betydelig andel av respondentene i spørreundersøkelsen rapporterte om negativ opplevelse i forbindelse med søknadsprosessen. Dette var særlig knyttet til lang behandlingstid og en lite oversiktlig prosess. Videre viste undersøkelsen at flere søkere opplevde manglende medvirkning, og at deres behov i for liten grad ble ivarettatt. Dette jobber Forvaltning og koordinering med som en del av pågående forbedringsarbeid. Se særskilt omtale pkt. 2 c - d.

Kommunen finner det ikke hensiktsmessig å gjenta liknende undersøkelse som revisjonen gjennomførte, så kort tid etter denne. En ser imidlertid behovet for å gjennomføre en kartlegging av erfaringene i et bredere utvalg blant søkere på helse- og omsorgstjenester, inkludert brukere som har eller søker om å få tjenestene organisert som BPA. For å gjennomføre dette er Oxford Research engasjert til å utføre en brukerundersøkelse om hvordan søkere av helse- og omsorgstjenester opplever møtet med Forvaltning og koordinering, uavhengig av målgruppe, tjenestebehov eller organisering. Undersøkelsen omfatter brukernes opplevelse av selve søknadsprosessen. Den inkluderer også erfaringer med klageprosessen for de som har klaget, herunder forståelse av rettigheter, tilgang til veiledning samt opplevelser av kommunikasjon og behandlingstid.

Formålet er å få bedre innsikt i erfaringene fra første kontakt og gjennom hele søknads- og vurderingsprosessen. Resultatene skal gi et helhetlig kunnskapsgrunnlag for videre tjenesteutvikling og kvalitetsforbedring.

En representant fra Rådet for personer med funksjonsnedsettelse, samt representanter fra SAFO Agder/NHF Kristiansand og Blindedeforbundet, bidrar i planleggingsfasen og i utformingen av spørsmål.

Undersøkelsen skal gjennomføres før sommeren. Resultatene fra undersøkelsene vil bli lagt frem for Helseutvalget og fulgt opp som del av arbeidet med kvalitetsforbedring og videre utvikling av tjenestene.

2b. Dokumentere at brukernes synspunkter alltid er vurdert og veid i beslutningsprosessen.

Retten til medvirkning er lovfestet i pasient og brukerrettighetsloven § 3-1, og innebærer at brukere skal ha mulighet til å fremme sin mening og uttale seg. Medvirkningen skal være reell og individuell tilpasset og brukers ønsker skal ha betydning for beslutninger.

CRPD ble nylig tatt inn i menneskerettsloven. Det betyr at konvensjonen gjelder som norsk lov, og at den har forrang dersom det er konflikt med annen lovgivning. I forarbeidene til lovendringen sier regjeringen at inkorporeringen etter deres vurdering vil få begrensede rettslige konsekvenser fordi en mener at norsk lovgivning i hovedsak allerede er i samsvar med CRPD. CRPD får likevel større praktisk betydning, særlig for skjønn, begrunnelser og saksutredning. For kommunen betyr dette først og fremst økt bevissthet og tydeligere vurderinger i forhold til å vurdere og dokumentere selvbestemmelse og medvirkning enda tydeligere i vedtak og begrunnelser.

Eksisterende saksutredninger og vedtaksmaler er forbedret for i større grad å tydeliggjøre hvordan brukernes ønsker dokumenteres og vektlegges i beslutningsprosesser. I saksutredninger beskrives det nå tydelig hva brukeren selv uttrykker av behov, hvilke mål og ønsker bruker har og hva bruker opplever som viktig i hverdagen. I tillegg dokumenteres informasjonen som er gitt.

Tilbakemeldinger fra Statsforvalteren i enkeltsaker, særlig knyttet til brukermedvirkning, har vært aktivt brukt i dette forbedringsarbeidet. Langt de fleste saker, hvor statsforvalter tar stilling til brukermedvirkning, får Forvaltning og koordinering nå anerkjennelse for at dette er ivarettatt.

2c. Sikre opplæring og kompetanseheving i forvaltningen med vekt på likebehandling, respekt og dialog.

Forvaltning og koordinering jobber nå systematisk for å styrke god opplæring og tett oppfølging av nyansatte. Det er utviklet en kompetanseplan for nytilsatte i kompetanseverktøyet Dossier, som følges opp av leder og fadder. Det legges til rette for at nyansatte får nødvendig tid og rom til å sette seg inn i fagområdet, sakstyper, rutiner og lovverk før de gradvis arbeider mer selvstendig.

Det er utarbeidet rutiner og maler som er tilpasset saksbehandlingen, og som ansatte bruker i det daglige arbeidet. I tillegg avholdes det ukentlige møter der saker drøftes for å sikre felles forståelse, lik praksis og riktig anvendelse av lovverket innenfor vedtatt tjenestenivå.

Flere avdelinger har også tatt i bruk etisk refleksjon som metode for å drøfte enkeltsaker og faglige dilemmaer. Dette bidrar til å belyse ulike hensyn i sakene, styrke den faglige vurderingen og sikre en mer bevisst praksis. Det er planlagt å implementere etisk refleksjon som en fast arbeidsform i alle avdelinger høsten 2026.

Forvaltning og koordinering planlegger også samtaletrening i brukermøter, blant annet gjennom simulering av samtaler i regi av Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT). Det interne kompetanseforumet i Forvaltning benyttes samtidig mer aktivt og strukturert som en felles arena for opplæring, erfaringsdeling og faglig utvikling. Forumet skal ha oppmerksomhet både på kvaliteten i brukermøtet og på hvordan saker utredes, vurderes og begrunnes i vedtak.

Resultatene fra den pågående brukerundersøkelsen vil inngå som en viktig del av det kontinuerlige forbedringsarbeidet. Undersøkelsen skal gi innsikt i hvordan innbyggere opplever søknadsprosessen, fra informasjon og utfylling av søknad til oppfølging, vedtak og eventuell klage. Tilbakemeldingene vil brukes aktivt til å forbedre og videreutvikle søknadsprosessen i Forvaltning og koordinering.

2d. Redusere behandlingstiden i saksprosessen, slik at innbyggerne får rask og forutsigbar oppfølging. Kommunedirektøren bes om å orientere helseutvalget om utvikling i saksbehandlingstiden.

Det er i 2025 utarbeidet en intern utredningsrapport «Nye perspektiver i Forvaltning og koordinering» som angir områder for forbedringsarbeid. Med bakgrunn i denne er det igangsatt en organisasjonsutviklingsprosess (OU-prosess) i Forvaltning og koordinering. Prosessen har tre definerte utviklingsområder: Effektive arbeidsprosesser, organisasjonsstruktur og styrings- og ledelsesprosesser. Målet med forbedringsarbeidet er blant annet en bedre saksflyt med strømlinjeformede arbeidsprosesser. En sentral indikator er saksbehandlingstid.

Saksbehandlingstiden er for lang innenfor enkelte fagområder, deriblant BPA. Det er mange ulike årsaker til denne situasjonen. Både permisjoner og sykefravær har vært en del av utfordringsbildet. Innenfor habiliteringsfeltet, hvor hovedtyngden av BPA saker behandles, har det vært en utfordring å beholde saksbehandlere, og det er høy turnover blant ansatte innen dette fagfeltet. Det har ikke vært en økning av antall søknader innenfor habilitering, men sakene har blitt stadig mer kompliserte og dermed mer tidkrevende. Det har vært en økning i antall klagesaker. Klagesaker krever omfattende saksbehandling og kompetanse. Saksbehandlingstiden hos Statsforvalter er også lang.

En medvirkende årsak til økende saksbehandlingstid er fag- og journalsystemet Profil. Dette er et gammelt og svært ustabilt IT-system, som senker produktiviteten i saksbehandlingen. Kommunen arbeider sammen med alle andre kommuner på Agder med innføring av et nytt IT-system, en Elektronisk Pasient Journal (EPJ). Kommunen forventer at innføring av ny EPJ vil bidra positivt til reduksjon av saksbehandlingstiden. Innføring av ny EPJ er planlagt i løpet av 2027.

Kommunen har styrket fagområdet habilitering med en saksbehandler for å øke kapasiteten, som et tiltak for å redusere saksbehandlingstiden. Høsten 2026 vil fagområdet styrkes med ytterligere en saksbehandler.

I det videre vil direktør for Helse og mestring holde Helseutvalget orientert om utviklingen i saksbehandlingstiden.

2e. Vise til tiltak i kommunens egne saksbehandlingsprosesser som kan bidra til at færre vedtak blir omgjort av statsforvalter.

Forvaltning og koordinering arbeider systematisk med å styrke kvaliteten i saksbehandlingen. Det er få saker som blir omgjort av Statsforvalter relatert til skjønnsutmåling av timer. For mange saker har imidlertid blitt opphevet som følge av saksbehandlingsfeil, for eksempel mangelfull utredning, begrunnelse eller dokumentasjon. Det er særlig dette kommunen nå har rettet oppmerksomheten mot, med mål om å redusere antallet saker som blir opphevet og sendt tilbake for ny behandling.

Forvaltning og koordinering har blant annet etablert interne opplæringsplaner og fadderordning for nyansatte, for å sikre god opplæring og overføring av kunnskap mellom ansatte. I tillegg er det etablert et analyseforum der ledere i Forvaltning og koordinering, sammen med helsejurist, gjennomgår tilbakemeldinger og klagesaker fra Statsforvalter. Formålet er å lære av sakene og sikre at erfaringene brukes aktivt i videre saksbehandling. Høsten 2025 ble analyseforumet evaluert internt. Evalueringen hadde som mål å sikre at læring fra klagesaker i enda større grad blir omsatt til konkrete forbedringer i saksbehandlingen. Arbeidet videreføres som en del av det løpende kvalitetsarbeidet i Forvaltning og koordinering.

Det er også jobbet med å forbedre kartleggingsverktøyene som saksbehandlerne bruker, særlig innen habiliteringsfeltet. Formålet er å sikre at relevante opplysninger og at vurderingsmomenter blir innhentet og vurdert før vedtak fattes. Dette skal bidra til bedre utredede saker, mer presise begrunnelser og færre opphevelser som følge av saksbehandlingsfeil.

3. Bystyret vil ha en endring fra en streng til en god og rettferdig tjenestetildeling, inkludert tjenester organisert som BPA.

Administrasjonen forstår vedtaket om å gå fra «en streng til en god og rettferdig tjenestetildeling, inkludert tjenester organisert som BPA» som en politisk føring om å vurdere et høyere tjenestenivå enn det loven gir anvisning på. Dette innebærer at kommunen kan velge å gi tjenester utover det loven krever, dersom dette er politisk ønsket og økonomisk prioritert.

I Forvaltningsrevisjonen vurderte revisjonen at kommunens praksis for tildeling av BPA er forsvarlig. Statsforvalteren landet også på at man ikke fant lovbrudd i egenvurderingstilsynet med saksbehandling av søknader BPA (0-18 år) i Kristiansand. Videre oppfattet revisjonen at Kristiansand kommune søker å ligge nær grensen/lovens minstekrav for forsvarlige omsorgstjenester når behov og utmåling av timer til BPA vurderes. Forvaltningsrevisjonen har lagt til grunn at kommunen utmåler BPA innenfor lovens rammer, og at det ikke er avdekket lovbrudd. En eventuell videreutvikling av praksis handler derfor ikke om å rette opp en ulovlig praksis, men om hvorvidt kommunen ønsker å legge seg på et høyere tjenestenivå enn nivået for forsvarlige tjenester etter Helse- og omsorgstjenesteloven. For at en slik praksis skal være rettferdig, må den ivareta likebehandlingsprinsippet. Det betyr at innbyggere med sammenlignbare behov må vurderes etter samme prinsipper, uavhengig av om tjenestene organiseres som BPA eller som ordinære helse- og omsorgstjenester.

BPA er en måte å organisere personlig assistanse, støttekontakt, avlastning, praktisk bistand og opplæring på. BPA gir derfor ikke i seg selv rett til et høyere omfang av tjenester enn det som følger av den enkeltes faktiske og rettslige bistandsbehov. Dersom kommunen skal gi flere timer, eller et mer romslig tjenestenivå, må dette gjelde for personer med sammenlignbare behov, uavhengig av om tjenesten organiseres som BPA, støttekontakt, avlastning eller ordinær praktisk/personlig bistand.

Brukerstyring av tjenester etter helse- og omsorgslovgivningen er ikke en ordning lik den som har vært drøftet nasjonalt de senere årene. Det er kjent at flere interesseorganisasjoner har ønsket en lovfestet ordning som inntar andre og flere elementer i seg enn de som følger av helse- og omsorgslovgivningen i dag. Kristiansand kommune er ikke avvisende til en slik ordning, men har presisert i ulike høringer at dette da må være en nasjonal ordning, administrert utenfor nedslagsfeltet til kommunale tjenester. Da vil man kunne vektlegge andre kriterier og også tilstrebe et likt nasjonalt nivå på ordningen. Stortinget har frem til nå ikke valgt å innføre en slik nasjonal ordning.

Regjeringen har nedsatt et ekspertutvalg som skal utrede og fremme forslag som sikrer at BPA fungerer som et likestillings- og likeverdsverktøy, og at ordningen praktiseres mest mulig likt på tvers av kommunegrensene. Mandatet er å vurdere hvordan BPA fungerer nasjonalt og foreslå forbedringer i regelverk og forvaltning. Ekspertutvalget skal levere sin endelige innstilling innen 15. desember 2026. Rapporten vil deretter bli lagt til grunn for et konkret lovforslag fram mot sommeren 2027, i kombinasjon med tidligere utredninger og høringsinnspill.

Kommunen opplever likevel at interesseorganisasjoner forventer at Kristiansand kommune skal kompensere for dette gjennom en lokal ordning. Det er krevende å forene en slik forventning med kommunens ansvar for å sikre likeverdige tjenester til alle brukere innenfor helse- og omsorgslovgivningen og økonomiske rammer. Dette gjør dialogen om brukerstyring kompleks og krevende for alle involverte interessenter.

Etter dagens regler innebærer brukerstyring først og fremst økt fleksibilitet i hvordan allerede tildelte tjenester brukes. Det utløser ikke et utvidet tjenestetilbud.

I denne saken har administrasjonen derfor vurdert hvordan en tilleggsordning, med tildeling av ekstra timer kan innrettes med tanke på å gi muligheter til økt fleksibilitet, sosial deltakelse og aktivitet- og samtidig ivareta likebehandlingsprinsippet.

I innretningen som er vurdert har man gjort en seleksjon av brukergruppe - blant alle som mottar tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven. Det foreslås at ordningen omfatter brukere som fyller vilkår for å få personlig assistanse i form av støttekontakt, etter helse- og omsorgstjenesteloven - og at dette er et grunnvilkår for tildeling av ekstra timer. Dette vil da treffe de aller fleste av brukerne som i dag anvender brukerstyring. Slik sett vil disse bli særskilt prioritert til tilleggsordningen. Det er slik kommunedirektøren har forstått den ønskede målrettingen i de politiske vedtaket.

Tilleggsordningen som foreslås vil være adskilt fra den ordinære individuelle behovsvurderingen etter helse- og omsorgslovgivningen. Den individuelle behovsvurderingen er allerede gjort i forbindelse med vurderingen av om brukeren fyller vilkårene for støttekontakt. Et viktig hensyn ved anbefalt innretning av ordningen er å tydeliggjøre at tillegget er et politisk prioritert nivå, og at timene ikke inngår som en del av den ordinære vurderingen av brukerens behov for tjenester etter helse- og omsorgslovgivningen.

Dersom en bruker får endrede eller større behov, skal dette fortsatt vurderes gjennom ordinær saksbehandling. Kommunen kan da fatte nytt vedtak om tjenestenivå ut fra brukerens individuelle behov. Ekstratimene som følger av tilleggsordningen kommer på toppen, og skal ikke reduseres som følge av endringer i den ordinære tjenestetildelingen. Dette skal sikre at den enkelte bruker får en individuell vurdering både nå og dersom behovene endrer seg over tid.

Forslag til tilleggsordning

Administrasjonen har vurdert en modell som tar utgangspunkt i at økt tjenestenivå kan rettes mot sosial deltakelse, meningsfull aktivitet og mulighet til å delta i hverdagsliv og samfunnsliv- til brukere som oppfyller kriteriene for å få personlig assistanse i form av støttekontakt, etter helse- og omsorgstjenesteloven.

Det betyr at tilleggsordningen ikke bare handler om å gjennomføre én avgrenset fritidsaktivitet sammen med en støttekontakt, men også kan omfatte praktisk og personrettet bistand som gjør det mulig å delta i hverdagsliv og samfunnsliv. Dette kan innebære praktisk tilrettelegging, planlegging, forflytning, støtte underveis og gjennomføring av aktiviteter som har betydning for sosial deltakelse, mestring og selvstendighet.

Uavhengig av hvilket nivå som besluttes, foreslås det at timene kan benyttes fleksibelt gjennom året, i en timebank med en avregning ved årets slutt. Det innebærer at tildelte timer kan samles opp innenfor et kalenderår, slik at den enkelte kan gjennomføre aktiviteter som krever flere sammenhengende timer.

Eksempler på hva timene kan brukes til:

- trening eller fysisk aktivitet, inkludert praktisk bistand for å kunne gjennomføre dette
- handletur, der formålet både kan være praktisk mestring og deltakelse på ordinære hverdagsarenaer
- deltakelse på fritids- og kulturaktiviteter
- besøk hos venner eller familie
- følge til kafé, bibliotek, kino, arrangementer eller møteplasser
- deltakelse i lag, foreninger eller frivillige aktiviteter
- Bistand til å kunne komme seg ut av hjemmet og delta sosialt
- bistand til planlegging og gjennomføring av aktiviteter
- støtte til å ivareta interesser, hobbyer og nettverk
- bistand knyttet til transport, forflytning, struktur og gjennomføring
- deltakelse i hverdagslige gjøremål som samtidig har en sosial eller mestringsfremmende funksjon, for eksempel butikk, ærend eller andre aktiviteter i nærmiljøet

Ordningen skal ikke finansiere selve fritidsaktiviteten, dekke private utgifter eller overta oppgaver den enkelte kan utføre selv.

Modellen synliggjør fire alternative nivåer for politisk prioritering, med tilhørende økonomiske konsekvenser:

Beregningsgrunnlag og økonomiske konsekvenser

Gjennomgangen av dagens tjenstedata viser at det er betydelige forskjeller mellom brukergruppene som mottar BPA, praktisk bistand og støttekontakt. Tallgrunnlaget viser at mottakere av BPA utgjør færre brukere enn de som mottar støttekontakt og ordinær praktisk bistand, men at timeomfanget per bruker gjennomgående er vesentlig høyere. I 2025 er det registrert 107 brukere med BPA, med en gjennomsnittlig tildeling på om lag 33 timer per uke. Medianen er 24 timer per uke, mens høyeste registrerte vedtak er 333 timer per uke. Dette viser at brukere som har sine tjenester organisert gjennom BPA består av personer med svært ulike bistandsbehov, men at ordningen samlet sett i stor grad brukes overfor personer med omfattende og sammensatte behov.

Til sammenligning viser tallene at støttekontakt har en langt større brukergruppe, med 670 brukere, men et betydelig lavere gjennomsnittlig timenivå. Gjennomsnittlig vedtak for støttekontakt er om lag 3,35 timer per uke, med median på 3 timer per uke. Timevolumet er i stor grad konsentrert i intervallet 3–4 timer per uke per bruker, hvor 84,2 prosent av timevolumet ligger.

Se illustrasjon i figurene under.

Utrekningene er basert på volumtall 2025 med brukere som fyller vilkår for bistand til sosial aktivitet og deltakelse. Beregninger viser at dersom alle brukerne tildeles en ekstra time per uke vil dette medføre en kostnad på kr. 11 200 000. For de ulike trinnene vil merkostnaden bli som følger:

Trinn nivå	Time økning pr. uke	Anslag årlig merkostnad
Trinn 1	+ 1 time	11 200 000
Trinn 2	+ 2 timer	22 400 000
Trinn 3	+ 3 timer	33 600 000
Trinn 4	+ 5 timer	56 000 000

Anslaget knyttet til årlig merkostnad er usikkert da man ikke vet hvor stor andel av målgruppen for tilleggsordningen som vil ta ut de ekstra timene det gis rom for. Anslaget som fremkommer, er basert på at alle som oppfyller kriteriet for ordningen, faktisk tar ut timene.

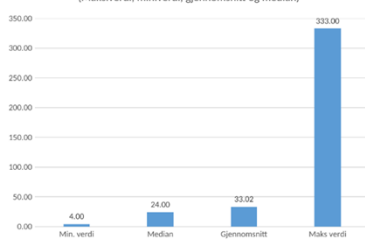
Det anbefales å opprette egen tjenestekode i kommunens journalsystem, slik at man fortløpende kan følge med på faktiske kostnader på det trinnet som vedtas. På den måten vil det være mulig å justere budsjett i etterkant.

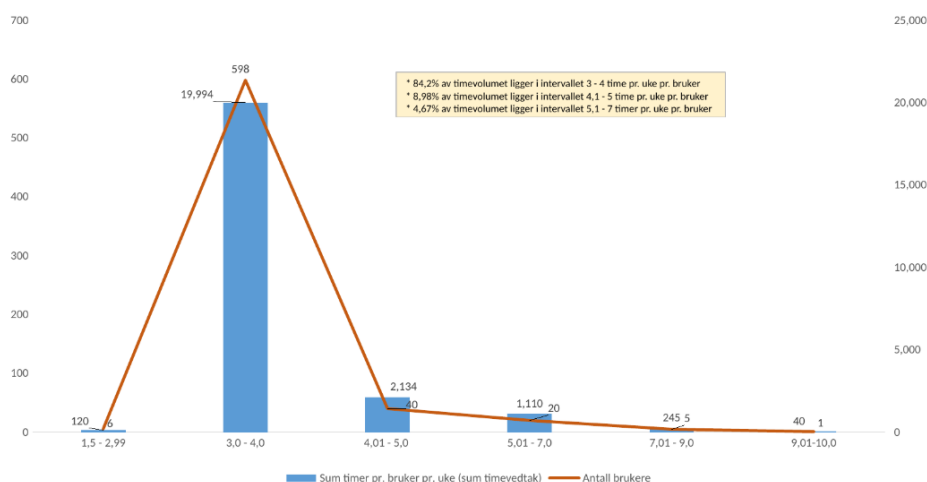
BPA personlig assistanse 2025

Spredningsintervall	Timevedtak pr. uke pr. bruker					
	3 - 10	10.1 - 20	20.1 - 30	30.1 - 40	40.1 - 50	50.1 - 100
Sum timer pr. bruker pr. uke (sum timevedtak)	855	4 399	6 116	3 985	2 322	11 907
Prosentvis fordeling av timemengde	2.59 %	13.33 %	18.54 %	12.08 %	7.64 %	36.09 %
Antall brukere	13	29	28	11	7	16
Gj.snitt alder bruker	33	38	34	38	30	38

	Timer pr. uke pr. bruker	Alder bruker
Min. verdi	4.00	4
Median	24.00	36
Gjennomsnitt	33.02	36
Maks verdi	333	83
Antall brukere	34	

Timer pr. uke pr. bruker BPA personlig assistanse 2025
(Maks.verdi, min.verdi, gjennomsnitt og median)

Antall timer Støttekontakt pr. uke pr. bruker og antall brukere i ulike vedtakstime intervall
2025

Innføring av tilleggsordningen

Det foreslås at effektivisering tilleggsordningen gjøres enten i forbindelse med den årlige evaluering av eksisterende tjenester eller ved behandling av nye søknader. Dette er med tanke på å gjennomføre endringen på en effektiv og hensiktsmessig måte. Kommunedirektøren foreslår at ordningen gjøres gjeldende fra 1. september.

En økning i timeantall for brukere med støttekontakt, vil også medføre økt aktivitet for Aktiv fritid, som administrerer kommunens støttekontakttjeneste. For å håndtere en slik økning vil det være nødvendig å innføre en timebankordning samt rekruttere flere støttekontakter. Det er anslått at Aktiv fritid vil ha behov for inntil ett ekstra årsverk for å kunne etablere og drifte denne ordningen.

Det vurderes at økninger i timeantall i BPA-ordninger vil kunne ivaretas innenfor gjeldende organisering.

Kommunedirektøren foreslår at ordningen gjøres gjeldende fra 1. september. og budsjettendringer gjøres i forbindelse med 1. tertial. Behovet for ekstra ressurser for å sikre administrering av endringene knyttet til støttekontakt og timebankordningene, kommer i tillegg til det økonomiske estimatet. Dette utgjør kostnad tilsvarende om lag ett årsverk. En vil følge med på behovet og eventuelt komme tilbake til dette ved 2. tertialrapportering.

4. Det skal være en tydelig forankring av praksis i politiske vedtak og gjeldende lovverk.

Kommunedirektøren tar dette til etterretning.

5. Bystyret ber kommunedirektøren komme tilbake til kontrollutvalget og bystyret, første halvår av 2026, med plan og tiltak som er satt i gang for å følge disse anbefalingene. Det må også inneholde praktiske og økonomiske konsekvenser av disse tiltakene. Brukernes egen vurdering av effekten av tiltakene skal medtas i tilbakemeldingen.

Direktøren for Helse og mestring redegjør for dette i Kontrollutvalgets møte 18. juni 2026

6. Bystyret ber om en sak om hvordan aktivitetsmulighetene kan styrkes på tvers av boformer og uavhengig av om man får tjenester som BPA eller i bofellesskap. Saken skal inkludere vurderinger av bemanningssituasjonen og mulighetene den nye baseorganiseringen gir for å tilrettelegge for både frihet og fellesskap.

Dette punktet svares ut i sak til Bystyret 17. juni 2026 «Faglig dreining av aktivitetstilbudet Habilitering»

7. Kommunedirektøren bes fremlegge en plan for hvordan kommunen skal:

a. Redusere avhengigheten av IPLOS som styrende verktøy i tildelingsprosesser.

Individbasert pleie- og omsorgsstatistikk (IPLOS) er en lovpålagt del av kommunens rapportering til nasjonale statistikkformål. Formålet er å bidra til statistikk, styringsinformasjon og sammenlignbare data på overordnet nivå.

IPLOS benyttes ikke som grunnlag for behovsvurderingen i den enkelte sak, og benyttes heller ikke til å utmåle tjenester. Kommunens vurdering av behov for helse- og omsorgstjenester bygger på en konkret og individuell kartlegging av den enkelte innbyggers situasjon, funksjon, ressurser og behov. Det er denne samlede faglige og juridiske vurderingen som ligger til grunn for vedtak om tjenester.

IPLOS-skårer kan derfor ikke omregnes til timer eller bestemte tjenestenivåer, og er ikke styrende for tildeling av tjenester. Dersom det skulle forekomme feil i en IPLOS-registrering, vil dette ikke ha betydning for utfallet av vedtaket, ettersom registreringen ikke benyttes som beslutningsgrunnlag i saken.

Kommunen ser samtidig at IPLOS kan oppfattes som mer styrende enn det faktisk er. Det er derfor viktig at ansatte er tydelige i dialogen med innbyggere og pårørende om hva IPLOS er, hvorfor opplysningene registreres, og at registreringen kun skjer fordi kommunen er pålagt å rapportere slik statistikk.

På denne bakgrunn vurderes det ikke som nødvendig å utarbeide en egen plan for å redusere avhengigheten av IPLOS som styrende verktøy i tildelingsprosesser. Begrunnelsen er at IPLOS ikke benyttes som styrende verktøy, verken i behovsvurderingen eller ved utmåling av tjenester. Kommunens videre arbeid vil derfor handle om å sikre tydelig informasjon, riktig begrepsbruk og god felles forståelse blant saksbehandlere, slik at IPLOS ikke omtales eller praktiseres på en måte som kan skape inntrykk av at det har betydning for tildelingen.

Juridisk grunnlag

Etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 har kommunen plikt til å sørge for nødvendige tjenester til alle som oppholder seg i kommunen (sørge for-ansvar). Det er en helse- og sosialfaglig vurdering av den enkelte pasient eller brukers behov som vil være avgjørende for hva kommunen er forpliktet til å yte i den enkelte sak.

Kommunen står relativt fritt til å utforme et tjenestetilbud som dekker den enkeltes behov for nødvendige og forsvarlige tjenester. Pasienten/brukeren har imidlertid rett til å medvirke i valget mellom ulike tjenester og tiltak, og kommunen skal så langt som mulig utforme tjenestetilbudet i samarbeid med pasienten/brukeren.

Ved utforming av tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven §§ 3-2 første ledd nr. 6, 3-6 og 3-8 skal det legges stor vekt på hva pasienten/brukeren mener jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 3-1 andre ledd andre punktum. Medvirkningens form skal tilpasses den enkeltes evne til å gi og motta informasjon.

Personer under 67 år med langvarig og stort behov for personlig assistanse har med visse begrensninger rett til å få tjenesten organisert som BPA, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 d. Rettigheten omfatter også avlastningstiltak til personer med foreldreansvar for hjemmeboende barn under 18 år med nedsatt funksjonsevne. Bestemmelsen innebærer en innskrenkning av kommunenes frihet til selv å organisere tjenestetilbudet. Også for brukere som ikke er omfattet rettighetsbestemmelsen har kommunen plikt til å vurdere om tjenestene skal organiseres som BPA i de tilfellene der bruker ønsker det, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 3-1 andre ledd og helse- og omsorgstjenesteloven § 3-8.

FN-konvensjonen om rettigheter til personer med nedsett funksjonsevne (CRPD) skal bidra til å motvirke diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. Den skal sikre respekt for de gjeldende sivile, politiske, økonomiske, sosiale og kulturelle rettighetene til personer med nedsett funksjonsevne. Norge ratifiserte FN-konvensjonen om rettigheter til personer med nedsett funksjonsevne i 2013. Fra 1. januar 2026 er CRPD inkorporert i menneskerettslova. Konvensjonen gjelder som norsk lov og skal ved motsetning gå foran annen lovgiving, jf. menneskerettslova §§ 2 og 3.

Uttalelser fra rådene

Eldrerådet, Rådet for personer med funksjonsnedsettelse og Ungdommens bystyre får saken til behandling i den politiske saksgangen.

Barn og unges interesser

Er vurdert å være hensyntatt i vurderingene.

Medvirkning med innbyggere/brukerrepresentanter

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse har vært involvert i arbeidet med saken gjennom flere orienteringer og dialogpunkter, blant annet i møter 09. april og 07. mai 2026. Tilbakemeldingene fra rådet har særlig pekt på behovet for at saken tydeligere viser hvordan brukernes erfaringer og rådernes innspill er vektlagt, og at politisk nivå får et reelt grunnlag for å vurdere et høyere tjenestenivå enn dagens praksis. Dette er fulgt opp gjennom foreslått modell, som synliggjør ulike nivåer for en eventuell styrking av sosial deltakelse og personlig assistanse, med tilhørende praktiske og økonomiske konsekvenser. Etter direkte innspill fra Rådet for personer med funksjonsnedsettelse om at saken burde legge til rette for en tydeligere styrking av tilbudet, er modellen utvidet med et trinn 4. Trinn 4 innebærer 5 timer ekstra personlig assistanse per uke til sosial deltakelse, aktivitet og mestring i hverdagen, og synliggjør dermed et høyere nivå enn det som lå i det opprinnelige forslaget. Innspillene fra rådet er på denne måten innarbeidet som en del av beslutningsgrunnlaget, samtidig som saken tydeliggjør at eventuelle endringer må skje innenfor gjeldende lovverk, likebehandlingsprinsippet og de økonomiske rammene kommunen vedtar.

Klima- og miljøkonsekvenser

Ikke vurdert som relevant for sakens problemstillinger

HMS/Folkehelse

Dette er hensyn som er vurdert i at anbefalingene i saken bygger opp om.

Vurdering

Kommunedirektøren har i saken vurdert og redegjort for hvordan Bystyrets samtlige vedtakspunkter er fulgt opp.

Når det gjelder vedtakspunkt 3. foreslår kommunedirektøren en modell som tar utgangspunkt i at økt tjenestenivå kan rettes mot sosial deltakelse, meningsfull aktivitet og mulighet til å delta i hverdagsliv og samfunnsliv- til brukere som oppfyller kriteriene for å få personlig assistanse i form av støttekontakt etter helse- og omsorgstjenesteloven.

Tilleggsordningen som foreslås er vurdert å ivareta likebehandlingsprinsippet og representerer derfor en rettferdig praksis.

Tilleggsordningen vil være adskilt fra den ordinære individuelle behovsvurderingen etter helse- og omsorgslovgivningen. Den individuelle behovsvurderingen er allerede gjort i forbindelse med vurderingen av om brukeren fyller vilkårene for støttekontakt. Et viktig hensyn ved anbefalt innretning av ordningen er å tydeliggjøre at tillegget er et politisk prioritert nivå, og at timene ikke inngår som en del av den ordinære vurderingen av brukerens behov for tjenester etter helse- og omsorgslovgivningen.

Dersom en bruker får endrede eller større behov, skal dette fortsatt vurderes gjennom ordinær saksbehandling. Kommunen kan da fatte nytt vedtak om tjenestenivå ut fra brukerens individuelle behov. Ekstratimene som følger av tilleggsordningen kommer på toppen, og skal ikke reduseres som følge av endringer i den ordinære tjenestetildelingen med mindre vilkåret for å få støttekontakt ikke lengre er oppfylt. Dette skal sikre at den enkelte bruker får en individuell vurdering både nå og dersom behovene endrer seg over tid.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Kommunedirektøren foreslår at:

1. Bystyret tar saken til orientering
2. Bystyret støtter kommunedirektørens anbefaling om å innarbeide trinn 2 i foreslått modell
3. Ordningen gjøres gjeldende fra 1. september og budsjettendringer gjøres i forbindelse med 1. tertial
4. Helseutvalget holdes orientert om gjennomføring og oppfølging av brukerundersøkelser og utvikling i saksbehandlingstid

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2026011982
Saksbehandler Sigrid Moseid Øverland

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget 2025-26	26.05.2026	27/26
2 Oppvekstutvalget	09.06.2026	27/26
3 Bystyret	17.06.2026	65/26
4 Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget 2025-26	02.06.2026	29/26

TILSTANDSRAPPORT FOR BARNEVERNSTJENESTEN FOR KRISTIANSANDSREGIONEN 2025

OPPVEKSTUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 09.06.2026 SAK 27/26

Oppvekstutvalgets innstilling

Tilstandsrapporten tas til orientering.
(Enst.)

09.06.2026

Dato 18. mai 2026
Saksnr.: 2026011982-1
Saksbehandler Sigrid Moseid Øverland
Godkjent av

Saksgang

Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget 2025-26
Oppvekstutvalget
Bystyret

Møtedato

26.05.2026
09.06.2026
17.06.2026

Tilstandsrapport for Barnevernstjenesten for Kristiansandsregionen 2025

Forslag til vedtak

[Tilstandsrapporten tas til orientering.](#)

Sammendrag

Kommunestyret har etter barnevernsloven overordnet ansvar for barnevernstjenesten. Minst en gang i året skal det lages en redegjørelse om tilstanden i barnevernstjenesten. Tilstandsrapport for Barnevernstjenesten for Kristiansandsregionen 2025 legges med dette frem for politisk behandling.

Vedlegg:

Tilstandsrapport for Barnevernstjenesten for Kristiansandsregionen 2025

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Barnevernstjenesten for Kristiansandsregionen er en av Norges største barnevernstjenester som omfatter Kristiansand, Lillesand og Birkenes kommuner. Barnevernstjenesten gir rettighetsfestede tiltak til barn, unge og deres familier. Barnevernstjenesten skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse, til rett tid. Barnevernstjenesten skal bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse og at alle barn og unge får gode og trygge oppvekst- og omsorgsvilkår.

Vurdering

Den overordnede vurdering er at tjenesten fortsetter å ha god utvikling, og data fra aktiviteten i 2025 understøtter dette. Det er gjennomgående god kvalitet i arbeidet hos barnevernstjenesten; svært få fristbrudd, oppdaterte tiltaksplaner i de aller fleste saker mv.

Viktige hendelser i 2025 har blant annet vært fortsatt implementering av fagsystemet Modulus barn, Barnevernfaglig kvalitetssystem (BFK) og kunnskapsmodellen som rammeverk for å identifisere følge opp barnets behov, og fortsatt sterk satsning på familieråd og foreldreråd. Videre har vi fortsatt satsningen på familieråd, foreldreråd mv. i samarbeid med andre avdelinger i kommunen.

Det har i siste del av 2025 vært stor aktivitet knyttet til omstilling og omorganisering i kommunalområde Barn og familie, særlig knytte til barnevernstjenesten og Familiens hus. En del av omorganiseringen innebærer samorganisering av arbeid med hjelpetiltak, både med tiltaksarbeidere fra barnevern og andre deler av kommunalområdet. Det opprettes en egen enhet for oppvekstmiljø (OM) med flere team som jobber tverrfaglig med utgangspunkt i barna og familienes behov.

Vi ser en fortsatt bekymringsfull økning i hasteflyttinger av barn. Videre ser vi en fortsatt stor økning av ungdommer på institusjon. Dette medfører store kostnader for barnevernstjenesten. Vi ser dette i sammenheng med en urolig del av ungdomsmiljøet i byen, og har et stort og målrettet arbeid og samarbeid med andre aktører om arbeid rundt ungdom og deres familier, for å sikre at de får den omsorgen og de rammene de har behov for.

Barnevernstjenesten jobber målrettet både alene og sammen med andre instanser for å sikre et godt arbeid med små- og spedbarn og deres familier. Det samme gjelder samarbeid om barn med rettigheter etter flere lovverk, som vi samarbeider tett og godt med Forvaltning og koordinering om. Barnevernstjenesten deltar også i Trygg sammen – 0-visjon for vold seksuelle overgrep mot barn.

Statsforvalter har en viktig rolle i barnevernssystemet, og følger opp barnevernstjenesten på ulike måter.

Utviklingstrekk som bekymrer er fortsatt mangel på fosterhjem og institusjonsplasser, særlig i hastesituasjoner og særlig for ungdom med atferdsutfordringer og rus. Det er en bedring når det gjelder institusjoner, men det er fortsatt vanskelig å få tak i fosterhjem, og vi har til enhver tid i snitt 10 barn som står i kø for å få fosterhjem.

De aller fleste ungdommer i kommunen er flott ungdom med sunne verdier. En del av ungdomsmiljøet i byen har utviklet seg til å inneholde mer atferdsutfordringer, rus, vold og trusler. Kristiansand ligger høyt på ungdomskriminalitet sammenlignet med andre byer i Norge, særlig for barn under 15 år. Det er særlig bekymringsfylt med bruk av rus

for yngre ungdommer og barn. Denne utviklingen har skjedd gradvis, men blitt tydelig i 2025. Det er krevende å ha gode og virkningsfulle tiltak både i kommunen og helsevesenet for å hjelpe ungdom med rusutfordringer, særlig de under 16 år.

Vi ser også i økende grad voksne nettverk som utnytter og rekrutterer barn og yngre ungdom inn i rus og kriminalitet. Vi jobber tett med andre aktører for å følge opp ungdommene på riktig måte.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Tilstandsrapporten for Barnevernstjenesten i Kristiansandsregionen 2025 tas til orientering.

SAKS PROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2026012798
Saksbehandler Jon Wergeland

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oppvekstutvalget	09.06.2026	28/26
2 Bystyret	17.06.2026	66/26
3 Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget 2025-26	02.06.2026	31/26

FOSTERHJEM I KOMMUNEN

OPPVEKSTUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 09.06.2026 SAK 28/26

Oppvekstutvalgets innstilling

Oppvekstutvalget tar redegjørelsen om fosterhjem i kommunen og samarbeid med Bufetat, til orientering
(Enst.)

Oppvekstutvalget uttrykker bekymring for at om lag 10 barn venter på fosterhjems plassering. Utvalget ber administrasjonen utarbeide en plan, i samarbeid med Bufetat, for å øke rekrutteringen av fosterhjem i Kristiansand. Planen skal beskrive konkrete rekrutteringstiltak, samarbeid med frivillige organisasjoner og minoritetsmiljøer, samt hvordan kommunen kan bidra til å gjøre fosterhjemsoppdraget bedre kjent i befolkningen.
(Enst.)

Forslag:

KrF, Høyre, FrP, INP fremmet følgende tilleggsforslag:

«Oppvekstutvalget uttrykker bekymring for at om lag 10 barn venter på fosterhjems plassering. Utvalget ber administrasjonen utarbeide en plan, i samarbeid med Bufetat, for å øke rekrutteringen av fosterhjem i Kristiansand. Planen skal beskrive konkrete rekrutteringstiltak, samarbeid med frivillige organisasjoner og minoritetsmiljøer, samt hvordan kommunen kan bidra til å gjøre fosterhjemsoppdraget bedre kjent i befolkningen.»

Voterings:

Tilleggsforslaget fra KrF, Høyre, FrP, INP ble enstemmig vedtatt
Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

09.06.2026

Dato 27. mai 2026
Saksnr.: 2026012798-1
Saksbehandler Jon Wergeland
Godkjent av Kristin Eidet Robstad
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang

Oppvekstutvalget
Bystyret
Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget 2025-26

Møtedato

09.06.2026
17.06.2026
02.06.2026

Fosterhjem i kommunen

Forslag til vedtak

Oppvekstutvalget tar redegjørelsen om fosterhjem i kommunen og samarbeid med Bufetat, til orientering

Sammendrag

Kommunedirektør vurderer at kommunen har etablerte og målrettede tiltak for oppfølging og veiledning av fosterhjem, som bidrar til stabilitet og til å forebygge brudd i plasseringer. Samtidig er tilgangen på egnede fosterhjem fortsatt en betydelig utfordring. Denne ligger i hovedsak utenfor kommunens direkte ansvarsområde, men samarbeid med det statlige barnevernet om rekruttering, er helt nødvendig.

Vedlegg: Ingen

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Bystyret gjorde i Bystyremøtet 17.12.25 følgende verbalvedtak; 15. «Bystyret ber om en sak om hvordan kommunen, sammen med Bufetat, jobber for å beholde og rekruttere nye fosterfamilier.»

Å beholde gode fosterhjem er avgjørende for forutsigbarhet og stabilitet i livet til barn, som trenger omsorg og trygghet utenfor biologisk familie. Det er et prioritert område i barnevernstjenestens arbeid å rekruttere og beholde fosterhjem. Barnevernstjenesten arbeider systematisk og målrettet for å sikre barn som ikke kan bo hjemme et trygt og stabilt fosterhjem, i tråd med barnevernsloven og nasjonale føringer.

Barnevernstjenesten har over tid benyttet slekt- og nettverksplasseringer i tråd med barnevernsloven § 9-4, hvor det kommer frem at barn primært skal vurderes plassert i egen familie eller nære nettverk når dette er til barnets beste. Dette bidrar til økt stabilitet, tilhørighet og kontinuitet i barnets liv, og er godt dokumentert som en beskyttende faktor.

I 2025 flyttet 58 barn fra de tre kommunene i barnevernssamarbeidet til fosterhjem, hvorav om lag halvparten (28 barn) ble plassert i slekt eller nettverk. Barnevernstjenesten benytter fosterhjem med minoritetsbakgrunn, særlig i saker hvor barnet selv har slik bakgrunn, om det er mulig å få til. Tilgjengelig fosterhjem kan fysisk være langt borte fra barnets biologiske familie, men gjennom de konkrete vurderingene i hver enkelt sak, vektlegges kontakt med biologisk familie og avstand til familiens hjem tungt.

Beslutningen om «det riktige» fosterhjemmet til akkurat dette barnet, inkluderer avveininger mellom sosiale, kulturelle og geografiske hensyn. Rettsavgjørelser i EMD (Europeiske menneskerettsdomstolen i Haag) forsterker viktigheten av å gjøre kontakt med biologisk familie mulig.

Barnevernstjenestens ansvar og kapasitet

Barnevernstjenesten har 25 ansatte i avdeling Barn, unge og omsorg (BUO) som løpende arbeider med oppfølging av barn i fosterhjem. I tillegg har kommunen et forsterket veiledningstilbud gjennom Avdeling for spesialiserte tiltak (AST), med fire familieveiledere som gir tett og målrettet oppfølging i mer krevende saker.

Veiledning av fosterhjem er høyt prioritert, og planlegges i samarbeid med den enkelte fosterfamilie. Føringene som er gitt gjennom Oppvekstreformen og ny barnevernlov, har forsterket oppmerksomheten på systematisk veiledning av fosterhjemmene og økt omfanget av støtte som tilbys fra kontaktpersonen i barnevernet.

Hovedregelen er at det gis ukentlig oppfølging, med mulighet for tettere innsats ved behov og gradvis nedtrapping når situasjonen stabiliseres. Oppfølgingen er i hovedsak hjemmebasert, noe som styrker relasjoner og gir praktisk støtte i hverdagen.

Oppfølging og kvalitet

Arbeidet har en systemisk tilnærming, der både fosterhjemmet og samarbeidende instanser involveres for å sikre helhetlig og koordinert hjelp. De ansatte har solid kompetanse og erfaring, og benytter anerkjente veiledningsmetoder som COS-P (Circle of security – parenting), COS-I (Circle of security – intensive) og Marte Meo (Systematisk bruk av visuelle veiledningsmidler).

Tiltakene evalueres jevnlig, minimum hvert kvartal, og justeres ved behov. Formålet er å styrke fosterhjemmenes forutsetninger for å stå i oppdraget over tid.

Barnevernstjenesten har god måloppnåelse når det gjelder oppfølging av fosterhjem. KOSTRA-tallene viser nær full måloppnåelse på lovpålagte oppfølgingsbesøk, jf. barnevernsloven § 9-6 og forskrift om fosterhjem § 10.

Den systematiske oppfølgingen og det forsterkede veiledningstilbudet bidrar til å forebygge brudd i plasseringen for enkeltbarn og styrker stabiliteten i fosterhjemmene.

Rekruttering, samarbeidet med Bufetat og andre organisasjoner, særlig i forbindelse med minoritetsspråklige.

Barnevernstjenesten opplever samtidig utfordringer knyttet til tilgang på fosterhjem via Bufetat. Etter barnevernsloven § 16-3 har Bufetat ansvar for rekruttering og formidling av fosterhjem, når plassering i slekt og nettverk ikke er mulig.

Manglende tilgang på egnede fosterhjem medfører at kommunen til enhver tid har om lag 10 barn som venter på fosterhjemsplassering. Dette er en alvorlig utfordring som krever tett og forpliktende samarbeid mellom kommunen og Bufetat.

Barnevernstjenesten bidrar aktivt til samarbeidet med Bufetat gjennom behovsmeldinger, dialog og samarbeid om tiltak for det enkelte barn. Kommunen har historisk hatt godt samarbeid med flere ulike organisasjoner, særlig organisasjoner for minoritetsspråklige, men senere år har samarbeidet ikke vært like aktivt. Dette er et arbeid som bør trappes opp.

Vurdering

Kristiansand kommune har etablerte og målrettede tiltak for oppfølging og veiledning av fosterhjem, som bidrar til stabilitet og til å forebygge brudd i plasseringer. Fosterhjemsoppfølgingen har en systemisk tilnærming, der både fosterhjemmet og samarbeidende instanser involveres, for å sikre helhetlig og koordinert hjelp til barn som det offentlige får et særlig omsorgsansvar for.

Samtidig er tilgangen på egnede fosterhjem en betydelig utfordring. Denne ligger i hovedsak utenfor kommunens direkte ansvarsområde, men samarbeid med Bufetat om rekruttering av fosterhjem, er helt nødvendig.

Barnevernstjenesten har god måloppnåelse når det gjelder oppfølging av fosterhjem. KOSTRA-tallene viser nær full måloppnåelse på lovpålagte oppfølgingsbesøk, jf. barnevernsloven § 9-6 og forskrift om fosterhjem § 10. Den systematiske oppfølgingen og det forsterkede veiledningstilbudet bidrar til å forebygge brudd i plasseringer og styrker stabiliteten i fosterhjemmene.

Barnevernstjenesten vil videre:

- prioritere slekt- og nettverksplasseringer, når det er til barnets beste
- fortsette å sikre god oppfølging og veiledning av eksisterende fosterhjem
- samarbeide tett med Bufetat om rekruttering og stabilitet i utvalget av fosterhjem
- sikre godt samarbeid med ulike organisasjoner med fokus på minoritetsarbeid

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Oppvekstutvalget tar redegjørelsen om fosterhjem i kommunen og samarbeid med Bufetat til orientering

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2026006473
Saksbehandler Eivind Eikeland

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget 2025-26	26.05.2026	26/26
2 Oppvekstutvalget	09.06.2026	29/26
3 Formannskapet	10.06.2026	48/26

HØRINGSSVAR: ADGANG TIL Å PÅLEGGE OPPLÆRING UTENFOR EGEN GRUPPE FOR EN BEGRENSET PERIODE

OPPVEKSTUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 09.06.2026 SAK 29/26

Oppvekstutvalgets innstilling

Kristiansand kommune avgir et høringssvar der forslaget i hovedsak støttes, da det fyller et viktig tomrom i dagens regelverk.
(Enst.)

Forslag:

Repr. Silje Vårlid KrF fremmet følgende tilleggsforslag:

«For å understreke det som kommer frem i Ungdommens bystyres høringssvar, vil oppvekstutvalget fremheve betydningen av elevmedvirkning i saker som gjelder opplæringen utenfor egen gruppe. Eleven bør, så langt det er mulig, få uttale seg og bli hørt før tiltak settes inn, og elevens syn må tillegges vekt i vurderingen av både gjennomføring og varighet av tiltaket.»

Voteringer:

Tilleggsforslaget fra KrF falt med 8 stemmer mot, mens 3 stemte for (KrF, SV, AP)
Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt

09.06.2026

Dato 11. mai 2026
Saksnr.: 2026006473-2
Saksbehandler Eivind Eikeland
Godkjent av

Saksgang

Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget 2025-26
Oppvekstutvalget
Formannskapet

Møtedato

26.05.2026
09.06.2026
10.06.2026

Høringssvar: adgang til å pålegge opplæring utenfor egen gruppe for en begrenset periode

Forslag til vedtak

Kristiansand kommune avgir et høringssvar der forslaget i hovedsak støttes, da det fyller et viktig tomrom i dagens regelverk.

Sammendrag

Departementet foreslår å innføre en ny § 13 1 a i opplæringsloven som gir kommunen og fylkeskommunen hjemmel til å pålegge en elev midlertidig opplæring utenfor egen gruppe. Forslaget plasserer seg rettslig mellom reglene om bortvisning (§ 13 1) og pålagt skolebytte (§ 13 2), og skal fungere som et mindre inngripende alternativ i situasjoner der dagens virkemidler ikke anses hensiktsmessige eller tilstrekkelige.

Etter forslaget kan vedtak bare fattes dersom elevens oppførsel går alvorlig utover tryggheten til medelever eller ansatte, eller alvorlig utover læringen til én eller flere medelever. Det er et absolutt vilkår at mindre inngripende tiltak ikke kan avhjelpe situasjonen. Tiltaket skal være midlertidig, tidsavgrenset og ikke vare lenger enn nødvendig, med en øvre ramme på fire uker og adgang til én forlengelse.

Forslaget innebærer unntak fra reglene om gruppetilhørighet og nærskoleprinsippet, men åpner ikke for unntak fra elevens rett til opplæring eller fra kompetansemålene i læreplanverket. Opplæringen skal fortsatt være et fullverdig opplæringstilbud, og elevens tilknytning til skolen opprettholdes.

Kommunedirektøren støtter i hovedsak forslaget, da det fyller et viktig tomrom i dagens regelverk.

Vedlegg:

[Høringsbrev og høringsnotat](#)

Saksutredning

Departementet foreslår å innføre en hjemmel for kommunen, fylkeskommunen og privatskoler til å pålegge en elev opplæring utenfor egen gruppe dersom (a) elevens oppførsel går alvorlig ut over tryggheten til medelever eller ansatte på skolen eller (b) elevens oppførsel går alvorlig ut over medelevenes læring. Opplæringen kan da gis som eneundervisning eller i grupper, et annet sted på skolen, på en annen skole eller på en annen egnet opplæringsarena, uten hinder av nærskoleprinsippet og reglene om gruppetilhørighet. Et slikt vedtak kan fattes uten samtykke fra eleven eller foreldrene.

Forslaget til regler gjelder offentlige skoler, private grunnskoler etter opplæringsloven § 22-1 og skoler godkjent etter privatskoleloven.

Høringsfrist er 17.06.26.

Bakgrunn for saken

Bakgrunnen for forslaget er en økende bekymring for alvorlige hendelser i skolemiljøet, herunder vold, trusler, grov trakassering og vedvarende utagerende atferd. Departementet viser til at selv om forebyggende arbeid og pedagogiske tiltak er grunnleggende, opplever skoleeiere at dagens regelverk i noen situasjoner ikke gir tilstrekkelige muligheter til å håndtere krevende og potensielt farlige situasjoner på en hensiktsmessig måte. De eksisterende virkemidlene, herunder bortvisning og pålagt skolebytte, anses i enkelte tilfeller enten som for inngripende eller lite egnet, særlig fordi bortvisning innebærer at eleven mister sin rett til opplæring i perioden, mens pålagt skolebytte er et permanent tiltak.

Forslaget innebærer en ny bestemmelse som åpner for at en elev i en begrenset periode kan gis opplæring utenfor egen klasse eller gruppe, for eksempel gjennom eneundervisning, opplæring i mindre grupper eller på en alternativ opplæringsarena. Tiltaket skal være midlertidig, strengt regulert og bare kunne brukes dersom mindre inngripende tiltak ikke er tilstrekkelige. Det foreslås en maksimal varighet på fire uker, med adgang til én forlengelse.

Departementet understreker at tiltaket ikke er ment å erstatte forebyggende arbeid, god klasseledelse eller tilpasset opplæring, men å være et supplement i særskilte tilfeller. Forslaget begrunnes også med hensynet til barnets beste for alle berørte elever, og det legges vekt på at elevens rett til opplæring fortsatt skal ivaretas, selv om opplæringen midlertidig organiseres utenfor klassefellesskapet.

Juridisk grunnlag

Etter opplæringsloven har alle elever rett til opplæring og til et trygt og godt skolemiljø. Ved handlinger og avgjørelser som gjelder elever, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn, og eleven har rett til å bli hørt (§§ 10-1 og 10-2). Elever har samtidig rett til å høre til en klasse og ha tilstrekkelig opplæringstid i klassen til å utvikle sosial tilhørighet (§ 14-2). I grunnskolen gjelder også nærskoleprinsippet (§ 2-6).

Loven åpner i dag for enkelte inngripende tiltak dersom en elevs oppførsel går utover andre. Dette gjelder bortvisning etter § 13-1 og pålagt skolebytte etter § 13-2. Bortvisning er et tidsavgrenset ordenstiltak som innebærer at elevens rett til opplæring midlertidig settes til side. Pålagt skolebytte er et permanent tiltak som kan benyttes når elevens oppførsel går alvorlig utover tryggheten eller læringen til medelever, og mindre inngripende tiltak ikke er tilstrekkelige.

Videre kan elever ha rett til individuelt tilrettelagt opplæring etter kapittel 11, som kan innebære opplæring i mindre grupper eller på alternative arenaer, men dette forutsetter sakkyndig vurdering og samtykke fra elev og foreldre. Disse reglene er utformet for å ivareta elevens eget opplæringsbehov, ikke hensynet til andre elevers trygghet eller læring.

Departementets forslag

Departementet foreslår å innføre en ny § 13-1 a i opplæringsloven som gir kommunen og fylkeskommunen hjemmel til å pålegge en elev midlertidig opplæring utenfor egen gruppe. Forslaget plasserer seg rettslig mellom reglene om bortvisning (§ 13-1) og pålagt skolebytte (§ 13-2), og skal fungere som et mindre inngripende alternativ i situasjoner der dagens virkemidler ikke anses hensiktsmessige eller tilstrekkelige.

Etter forslaget kan vedtak bare fattes dersom elevens oppførsel går alvorlig utover tryggheten til medelever eller ansatte, eller alvorlig utover læringen til én eller flere medelever. Det er et absolutt vilkår at mindre inngripende tiltak ikke kan avhjelpe situasjonen. Tiltaket skal være midlertidig, tidsavgrenset og ikke vare lenger enn nødvendig, med en øvre ramme på fire uker og adgang til én forlengelse.

Forslaget innebærer unntak fra reglene om gruppetilhørighet og nærscoleprinsippet, men åpner ikke for unntak fra elevens rett til opplæring eller fra kompetansemålene i læreplanverket. Opplæringen skal fortsatt være et fullverdig opplæringsstilbud, og elevens tilknytning til skolen opprettholdes.

Barn og unges interesser

Høringssvaret blir behandlet av ungdommens bystyre – arbeidsutvalget.

HØRINGSSVAR

Kommunens behov for bestemmelsen - nærmere om vilkårene

Departementet har bedt om høringsinstansenes syn på hvilket behov det er for en adgang til å pålegge midlertidig opplæring utenfor elevens gruppe i lovverket, og om det er behov for tiltak for å ivareta både tryggheten på skolen og medelevenes læring, eller eventuelt bare for å sikre medelevers og ansattes trygghet.

Kristiansand kommune støtter innføringen av en hjemmel for å pålegge opplæring utenfor egen gruppe uten samtykke. Erfaring viser at dagens handlingsrom mellom kortvarig bortvisning (§ 13-1) og permanent skolebytte (§ 13-2) er for begrenset i komplekse og alvorlige saker.

Trygghet for elever og ansatte

Kommunen mener behovet er størst i saker der elevens atferd utgjør en alvorlig trussel mot tryggheten til medelever eller ansatte. Dette inkluderer tilfeller av alvorlig vold, trusler og kriminalitet ofte med forgreninger til fritid og på tvers av bydeler. I slike saker vil kortvarig bortvisning ikke være tilstrekkelig, og et tvunget skolebytte vil ofte bare flytte problemet uten å løse den underliggende sikkerhetsrisikoen. I dag har kommunen av mangel på annet rettslig handlingsrom i enkelte tilfeller måtte ty til nødrett, for å nekte elever å være fysisk til stede på skolen, der det har vært fare for liv og helse for medelever.

Hensynet til medelevenes læring

Kommunen støtter under tvil at bestemmelsen også omfatter tilfeller der læringsmiljøet blir alvorlig skadelidende, men understreker at terskelen her må ligge svært høyt. Tiltaket skal ikke benyttes som en lettvint løsning på utfordringer knyttet til klasseledelse eller mangelfull tilpasset opplæring.

Innhold i opplæringstilbudet og krav til læreplan

Forslaget innebærer unntak fra reglene om gruppetilhørighet og nærskoleprinsippet, men åpner ikke for unntak fra elevens rett til opplæring eller fra kompetansemålene i læreplanverket. Departementet ber om innspill på om det er behov for ytterligere adgang til å gjøre unntak fra reglene i opplæringsloven, samt om høringsinstansene er enige i at det ikke er behov for å stille nærmere krav til innholdet i eller gjennomføringen av et midlertidig undervisningsopplegg utenfor klasserommet.

Kristiansand kommune mener det er behov for ytterligere unntak fra opplæringsloven for perioden vedtaket varer.

For den aktuelle elevgruppen er det ofte behov for omfattende sosial- og miljøfaglig oppfølging, når eleven først er kommet dit at vilkårene for opplæring utenfor egen gruppe er oppfylt. Mange av disse elevene har allerede vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), men erfaringen fra kommunen er at det faglige fokuset ofte må vike for stabilisering og trygghet. Å kreve opplæring etter læreplanen, eller å kreve nye sakkyndige vurderinger fra PPT for en periode på 4–8 uker, er for mange av elevene i denne perioden lite praktisk gjennomførbart. Da bestemmelsen særlig er aktuell der elev og foresatte ikke samtykker til ITO og alternativ opplæringsarena, vil man også kunne komme i situasjoner der det ikke samtykkes til vedtak om ITO, samtidig som skolen ikke har noen reell mulighet til å få barnet til å ta imot ordinær opplæring.

Kommunen ber departementet vurdere en mer fleksibel formulering som prioriterer arbeid for tilbakeføring og stabilisering for de som har behov for det,

samtidig som retten til ordinær opplæring er til stede for dem som kan ha nytte av det.

Lengden på tiltaket

Kommunen støtter en ramme på fire uker med mulighet for én forlengelse.

Samtidig er vi enig med departementet at det finnes en liten gruppe barn og unge med svært omfattende behov som krever skjerming over lengre tid enn åtte uker. Dette dreier seg hovedsakelig om barn som oppfyller vilkårene for atferdsplassering etter bvl. § 6-2, fordi de utsetter seg selv for alvorlig fare gjennom alvorlig kriminalitet, rusmisbruk eller utpreget skadelige handlinger.

Erfaringsmessig er det krevende å finne gode rammer for skoletilbudet der disse barna bor hjemme, og elev/foresatte ønsker et ordinært skoletilbud. Det som kan bli tilfelle er at barna grunnet utrygghet hos medelever, gjentatte ganger kommer i situasjoner hvor tvunget skolebytte må vurderes for å ivareta sikkerhet, og barna må gjennom flere skolebytter. I slike tilfeller vil stabile, alternative rammer kunne være det beste over en lengre periode.

Kommunen etterlyser en klargjøring av hvordan lovverket skal forstås dersom det oppstår et *nytt* behov for tiltaket senere i skoleåret eller skoleløpet – altså når det ikke er snakk om en forlengelse, men et nytt vedtak basert på en ny hendelse.

Saksbehandling og myndighet

Partsrettigheter for medelever: Kommunen erfarer et økende press fra medelever og foresatte som krever inngripende tiltak som f.eks. skolebytte. Vi ber departementet tydeliggjøre hvordan skoleeier skal håndtere slike henvendelser og partsrettighetene til de elevene som krever at medelever tas ut av egen klasse.

Vedtaksmyndighet: For å sikre rettssikkerhet, likebehandling og en enhetlig praksis, mener Kristiansand kommune at vedtaksmyndigheten for § 13-1 a bør ligge hos den kommunale skolemyndigheten, og ikke kunne delegeres til den enkelte rektor

Plan for tilbakeføring til egen klasse

Departementet ber om høringsinstansenes syn på om det er behov for å presisere en plikt til å sørge for trygg og god overgang tilbake til klassen særskilt i lovteksten, eller om instansene er enige i at det er tilstrekkelig å vise til skolens relevante eksisterende plikter i veiledning til bestemmelsen. Departementet er bekymret for at en plikt til å utarbeide en plan kan medføre unødvendig tid- og ressursbruk, ettersom både situasjonens alvorlighet og varigheten av et slikt tiltak vil kunne variere.

Det er svært inngripende for et barn å bli tatt midlertidig ut av klassefelleskapet. Kommunens vurdering er at det bør være en plikt for å utarbeide en plan for eleven for tilbakeføring, altså hva det skal arbeides med for

tilbakeføring. Kommunen mener det ikke bør innføres formkrav, og at det må kunne sees i sammenheng med både kap. 11 og kap. 12 i opplæringsloven.

Bruk av tiltaket ved vurdering av tvunget skolebytte

Kommunen mener at det er viktig at det ikke er kun tilbakeføring til klasserommet eleven kom fra som det skal åpnes for, men at tiltaket også må kunne benyttes som et nødvendig handlingsrom for å avklare om det er behov for et tvunget skolebytte.

Vi ser at det i de mest alvorlige tilfellene ofte ikke er forsvarlig at eleven er på skolen, mens det utredes om det skal gjennomføres et tvunget skolebytte, og at tre dager bortvisning i disse tilfellene sjeldent er nok. Dette kan dreie seg om å avklare hendelsesforløp, politiets oppfølging av saken, kartlegge elevenes opplevelser, alternative skoler mm.

Dette bør fremheves som en reell og legitim mulighet ved bruk av bestemmelsen.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Kommunedirektøren anbefaler at Kristiansand kommune avgir et hørings svar der forslaget i hovedsak støttes, da det fyller et viktig tomrom i dagens regelverk.